ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

15. října 2009 *

Ve věci C-263/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Högsta domstolen (Švédsko) ze dne 29. května 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 19. června 2008, v řízení

Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening

proti

Stockholms kommun genom dess marknämnd,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. Toader (zpravodajka), předsedkyně osmého senátu zastupující předsedu druhého senátu, C.W. A. Timmermans, K. Schiemann, P. Kūris, L. Bay Larsen, soudci,

* Jednací jazyk: švédština.

generální advokátka: E. Sharpston,
vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. května 2009,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening P. Schönningem a G. Högberg Björck, jur kand,

– za švédskou vládu A. Falk, K. Petkovskou, C. Meyer-Seitzem a S. Johannessonem, jako zmocněnci,

– za Komisi Evropských společenství J.-B. Laignelotem a P. Dejmek, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 2. července 2009,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu ustanovení směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 175, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/35/ES ze dne 26. května 2003 (Úř. věst. L 156, s. 17; Zvl. vyd. 15/07, s. 466, dále jen „směrnice 85/337“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening (sdružení na ochranu životního prostředí Djurgården-Lilla Värtan, dále jen „Miljöskyddsförening“) a Stockholms komun genom dess marknämnd (město Stockholm, dále jen „Stockholms kommun“).

Právní rámec

Právo Společenství

Směrnice 2003/35

3 Článek 1 směrnice 2003/35 zní následovně:

„Cílem této směrnice je přispět ke splnění závazků vyplývajících z Aarhuské úmluvy [o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí uzavřené jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005 (Úř. věst. L 124, s. 1)], a to zejména:

a) přijetím ustanovení o účasti veřejnosti na vypracovávání některých plánů a programů týkajících se životního prostředí;

b) zlepšením účasti veřejnosti a přijetím ustanovení o přístupu k právní ochraně v rámci směrnic Rady 85/337/EHS a 96/61/ES.“

Směrnice 85/337

4 Článek 1 odst. 2 směrnice 85/337 stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

veřejností

jedna nebo více fyzických nebo právnických osob a jejich sdružení, organizace nebo skupiny v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi;

dotčenou veřejností

veřejnost, která je nebo by mohla být ovlivněna rozhodovacími řízeními pro oblast životního prostředí podle čl. 2 odst. 2, nebo která má na těchto řízeních určitý zájem; pro účely této definice se předpokládá, že nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí a splňující požadavky vnitrostátních právních předpisů mají na rozhodování ve věcech životního prostředí zájem.“

5 Podle článku 2 směrnice 85/337:

„1. Členské státy přijmou všechna opatření nezbytná k zajištění, aby před vydáním povolení podléhaly záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění, požadavku získat povolení a posouzení z hlediska jejich vlivů. Tyto záměry jsou vymezeny v článku 4.

2. Posuzování vlivů na životní prostředí může být zahrnuto do povolovacích řízení již existujících v členských státech, nebo pokud taková řízení neexistují, do jiných řízení nebo do řízení, která mají být zavedena pro dosažení souladu s cíli této směrnice.

[…]

3. Aniž je dotčen článek 7, mohou členské státy ve výjimečných případech vyjmout určitý záměr, zcela nebo zčásti, z ustanovení stanovených touto směrnicí.

V tom případě členské státy:

a) zváží, zda by nevyhovovala jiná forma posouzení;

b) zpřístupní dotčené veřejnosti informace získané jinými formami posouzení ve smyslu písmene a), informace vztahující se k tomuto vynětí a důvody, proč tato výjimka byla udělena;

[…]“

6 Článek 4 směrnice 85/337 stanoví:

„1. S výhradou čl. 2 odst. 3 podléhají záměry uvedené v příloze 1 posouzení v souladu s články 5 až 10.

2. S výhradou čl. 2 odst. 3 určí členské státy pro záměry uvedené v příloze II na základě:

a) přezkoumání každého jednotlivého případu

nebo

b) prahových hodnot nebo kritérií stanovených členským státem,

zda záměry podléhají posouzení v souladu s články 5 až 10.

Členské státy se mohou rozhodnout používat oba postupy uvedené v písm. a) a b).

3. Při přezkoumávání každého jednotlivého případu nebo při stanovení kritérií nebo prahových hodnot podle odstavce 2 jsou brána v úvahu odpovídající kritéria výběru uvedená v příloze III.

4. Členské státy zajistí, aby rozhodnutí přijatá příslušnými orgány podle odstavce 2 byla zpřístupněna veřejnosti."

7 Bod 11 přílohy I směrnice 85/337 uvádí „zařízení k odběru nebo umělému doplňování podzemních vod, jestliže roční objem odebrané nebo uměle doplňované vody dosahuje nebo přesahuje 10 milionů metrů krychlových".

8 Bod 10 přílohy II této směrnice, nazvaný „Záměry v oblasti infrastruktury", zmiňuje pod písmenem l) „zařízení k odběru a umělému doplňování podzemní vody neuvedená v příloze I".

9 Článek 6 směrnice 85/337 zní takto:

„[…]

2. Následující informace musí být sděleny veřejnosti v počátečním stadiu rozhodovacích řízení pro oblast životního prostředí podle čl. 2 odst. 2 a nejpozději, jakmile je možné tyto informace rozumně poskytnout, a to buď prostřednictvím veřejného oznámení, nebo jinými vhodnými prostředky jako například elektronickými médii, jsou-li k dispozici:

a) žádost o povolení;

b) skutečnost, že záměr podléhá posouzení vlivů na životní prostředí, a případně také skutečnost, že se na něj vztahuje článek 7;

c) údaje o příslušných orgánech odpovědných za vydávání rozhodnutí, o orgánech, od kterých je možné obdržet příslušné informace, a o orgánech, na které se lze obracet s připomínkami či dotazy, a také údaje o lhůtách pro podávání připomínek či dotazů;

d) povaha možných rozhodnutí nebo návrh rozhodnutí, je-li k dispozici;

e) údaj o dostupnosti informací shromážděných podle článku 5;

f) informace o tom, kdy, kde a jakým způsobem budou příslušné informace zpřístupněny;

g) podrobné podmínky účasti veřejnosti stanovené podle odstavce 5 tohoto článku.

3. Členské státy zajistí, aby dotčené veřejnosti byly v přiměřených lhůtách zpřístupněny tyto informace:

a) veškeré informace shromážděné podle článku 5;

b) v souladu s vnitrostátními právními předpisy hlavní zprávy a doporučení adresované příslušnému orgánu nebo orgánům v době, kdy je dotčená veřejnost informována v souladu s odstavcem 2 tohoto článku;

c) v souladu s ustanoveními směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí [(Úř. věst. L 41, s. 26; Zvl. vyd. 15/07, s. 375)] informace neuvedené v odstavci 2 tohoto článku, které jsou významné pro rozhodnutí podle článku 8 a které jsou dostupné až po informování dotčené veřejnosti podle odstavce 2 tohoto článku.

4. Dotčená veřejnost musí dostat včasné a účinné možnosti účastnit se rozhodovacích řízení ve věcech životního prostředí podle čl. 2 odst. 2 a musí mít za tím účelem právo vyjádřit své připomínky a stanoviska příslušnému orgánu nebo orgánům v době, kdy jsou všechny možnosti ještě otevřené, tedy před učiněním rozhodnutí o žádosti o povolení.

5. Podrobné podmínky informování veřejnosti (například formou vývěsek v určité oblasti nebo oznámeními v místním tisku) a konzultací s dotčenou veřejností (například písemným vyjádřením nebo veřejnou anketou) stanoví členské státy.

6. Pro jednotlivé fáze se stanoví přiměřené lhůty tak, aby bylo dost času na informování veřejnosti a aby dotčená veřejnost měla dost času na přípravu a účinnou účast na rozhodování ve věcech životního prostředí podle ustanovení tohoto článku.“

10 Článek 10a směrnice 85/337 zní takto:

„Členské státy zajistí, aby v souladu s příslušnými předpisy vnitrostátního práva příslušníci dotčené veřejnosti, kteří:

a) mají dostatečný zájem, nebo v opačném případě

b) namítají [porušování práva] zásah do práva v případech, kdy to správní řád členského státu požaduje jako předběžnou podmínku,

měli možnost dosáhnout přezkoumání soudem nebo jiným nezávislým a nestranným orgánem zřízeným ze zákona, a mohli tak napadat hmotnou nebo procesní zákonnost jakýchkoli rozhodnutí, aktů nebo nečinnosti podléhajících ustanovením o účasti veřejnosti obsaženým v této směrnici.

Členské státy stanoví, v jaké fázi mohou být rozhodnutí, akty nebo nečinnost napadeny.

To, co představuje dostatečný zájem a porušování práva, určí členské státy v souladu s cílem poskytnout zúčastněné veřejnosti široký přístup k právní ochraně. K tomuto účelu je zájem jakékoli nevládní organizace, která splňuje požadavky uvedené v čl. 1 odst. 2, pokládán pro účely písmena a) tohoto článku za dostatečný. Pro účely písmena b) tohoto článku se předpokládá, že tyto organizace mají práva, která mohou být porušována.

Ustanovení tohoto článku nevylučují možnost předběžného přezkoumání správním orgánem a neovlivní požadavek, aby tam, kde to vyžaduje vnitrostátní právní řád, byly před předáním věci k soudnímu přezkoumání vyčerpány postupy správního přezkoumávání.

Každé takové řízení musí být spravedlivé, nestranné a včasné a nesmí být nepřiměřeně nákladné.

K dalšímu zlepšení účinnosti ustanovení tohoto článku členské státy zajistí, aby byly veřejnosti poskytnuty praktické informace o přístupu k postupům správního a soudního přezkoumání.“

Vnitrostátní právo

11 Odčerpávání podzemních vod a doplňování vody za účelem zvýšení objemu podzemních vod, jakož i výstavba zařízení za tímto účelem jsou činnosti, které podléhají vydání povolení podle článku 2 a článku 9 hlavy 11 zákona o životním

prostředí. K přezkoumání žádostí v této specifické oblasti jsou v prvním stupni podle čl. 9 písm. b) hlavy 11 tohoto zákona příslušné soudy pro životního prostředí. Proti rozhodnutím soudu pro životní prostředí lze podat odvolání k odvolacímu soudu pro otázky životního prostředí, jehož rozsudky mohou být podle článku 1 a článku 9 hlavy 23 tohoto zákona napadeny opravným prostředkem u Högsta domstolen (Nejvyšší soud).

12 Ustanovení týkající se posuzování vlivů na životní prostředí jsou obsahem hlavy 6 zákona o životním prostředí. Ustanovení zejména stanoví, že osoba, která má v úmyslu vykonávat činnost podléhající povolení, je povinna informovat länsstyrelsen (krajský úřad), dozorčí orgán a osoby, které by mohly být tímto záměrem zvláště dotčeny. Tento orgán je poté povinen přijmout stanovisko k tomu, zda může mít záměr významný vliv na životní prostředí. Pokud shledá, že dílo může mít takovýto vliv, jsou nutné konzultace s dalšími vnitrostátními orgány a obcemi, veřejností a organizacemi, které mohou být dotčeny.

13 Právo podat opravný prostředek k soudu upravují články 12 a 13 hlavy 16 zákona o životním prostředí. Právo stran, jakož i některých organizací a orgánů na soudní přezkum je stanoveno v článku 12 a následujících uvedené hlavy 16. Uvedený článek 13 stanoví, že neziskové sdružení za určitých podmínek stanovených tímto článkem může dosáhnout přezkoumání rozsudků a rozhodnutí ve věcech povolení, schválení nebo výjimky podle zákona o životním prostředí.

14 Tentýž článek 13 požaduje, aby sdružení splňovalo tři podmínky, a sice aby podle jeho stanov byla předmětem činnosti sdružení podpora ochrany zájmů životního prostředí, aby vykonávalo svou činnost alespoň po dobu tří let ve Švédsku a aby mělo alespoň 2000 členů.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

15 Město Stockholm uzavřelo s energetickou společností smlouvu o výstavbě tunelu v délce asi 1 km ve skále mezi lokalitami Hjorthagen a Fisksjöäng, které se nacházejí v severní části Djurgårdenu, za účelem zapustit do něj elektrické vedení, které je v současnosti vedeno nad zemí.

16 Realizace tohoto záměru znamenala jednak zajistit odčerpávání podzemní vody vnikající do tunelu pro elektrické vedení, jakož i do jeho přístupového tunelu, a jednak vybudovat na některých pozemcích v dané oblasti zařízení určená k odčerpávání této vody a provádět injektáž vody do země nebo do skály za účelem nahrazení případného úbytku podzemních vod.

17 Rozhodnutím ze dne 27. května 2004 určil länssyrelsen i Stockholms län (krajský úřad ve Stockholmu), který vycházel ze šetření podle hlavy 6 zákona o životním prostředí, na základě provedeného posouzení vlivů záměru na životní prostředí, že dotčená činnost může mít významný vliv na životní prostředí, zejména pokud jde o podzemní vody.

18 Miljödomstolen vid Stockholms tingsrättla (soud pro životní prostředí při okresním soudu ve Stockholmu) rozhodl podle hlavy 11 zákona o životním prostředí rozsudkem ze dne 13. prosince 2006, že Stockholms kommun je oprávněna k realizaci dotčených prací.

19 Miljöskyddsförening podalo proti tomuto rozsudku odvolání k Miljööverdomstolen Svea Hovrätt (odvolací soud pro otázky životního prostředí odvolacího soudu Svealand). Toto odvolání však bylo prohlášeno za nepřípustné z důvodu, že Miljöskyddsförening nesplňovalo podmínku stanovenou v článku 13 hlavy 16 zákona

o životním prostředí, a sice nemělo alespoň 2000 členů k tomu, aby bylo oprávněno podat odvolání proti rozsudkům a rozhodnutím podle zákona o životním prostředí.

20 Miljöskyddsförening podalo k Högsta domstolen dovolání proti tomuto rozhodnutí o nepřípustnosti.

21 Před tímto soudem vyvstala otázka, zda sporný záměr spadá pod směrnici 85/337 coby záměr uvedený v příloze II bodu 10 písm. l) této směrnice, neboť, jak se zdá, podle švédské jazykové verze uvedené směrnice hovoří tento bod pouze o odběru podzemní vody za účelem jejího dalšího použití. Dále vyvstala otázka ohledně toho, jaký je rozsah práva na soudní přezkum, stanoveného Aarhuskou úmluvou, a zda podmínky stanovené švédským zákonem nebyly z tohoto pohledu příliš omezující.

22 Za těchto okolností se Högsta domstolen rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Má být bod 10 přílohy II směrnice 85/337 vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na díla, jež zahrnují odčerpávání podzemní vody z tunelu pro elektrické vedení, která do tohoto tunelu vniká, a provádění injektáže (doplňování) vody do země nebo do skály za účelem kompenzace případného snížení hladiny podzemní vody, a výstavbu a údržbu zařízení pro takovéto odčerpávání a infiltraci?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku: Vyplývá z článku 10a směrnice 85/337 – podle něhož má dotčená veřejnost mít za určitých okolností možnost dosáhnout přezkoumání soudem nebo jiným nezávislým a nestranným orgánem zřízeným ze zákona, a napadnout tak hmotnou nebo procesní zákonnost

rozhodnutí – že existuje rovněž požadavek, aby dotčená veřejnost měla právo napadnout rozhodnutí, jímž soud rozhodl o žádosti o povolení, i když dotčená veřejnost měla možnost se účastnit projednávání žádosti u toho soudu a při této příležitosti se vyjádřit?

3) Pokud jsou odpovědi na první a druhou otázku kladné, mají být čl. 1 odst. 2, čl. 6 odst. 4 a článek 10a směrnice 85/337 vykládány v tom smyslu, že členské státy mohou přijmout ustanovení týkající se dotčené veřejnosti ve smyslu čl. 6 odst. 4 a článku 10a, podle nichž mají malá místní sdružení na ochranu životního prostředí právo účastnit se rozhodovacího řízení uvedeného v čl. 6 odst. 4 v případě záměrů, které mohou mít významný vliv na životní prostředí v oblasti, kde takové sdružení působí, avšak nikoli právo podat opravný prostředek ve smyslu článku 10a?“

K předběžným otázkám

K první otázce

23 Svou první předběžnou otázkou se předkládající soud táže, zda na tento druh záměru musí být nahlíženo tak, že spadá pod pojem „zařízení k odběru a umělému doplňování podzemní vody, která nejsou upravena v příloze 1“ směrnice 85/337, uvedený v bodě 10 písm. l) přílohy II této směrnice.

24 Podle předkládajícího soudu je možné, že text bodu 10 písm. l) této přílohy II lze v její švédské verzi použít pouze na záměry k odběru podzemních vod za účelem jejich dalšího použití.

25 Z ustálené judikatury vyplývá, že nutnost jednotného způsobu použití, a tedy i jednotného výkladu ustanovení práva Společenství vylučuje, aby v případě pochybností byl text ustanovení posuzován izolovaně v jedné ze svých jazykových verzí, ale naopak vyžaduje, aby byl vykládán a uplatňován ve světle svého znění v ostatních úředních jazycích (rozsudky ze dne 9. března 2006, Zuid-Hollandse Milieufederatie a Natuur en Milieu, C-174/05, Sb. rozh. s. I-2443, bod 20, a ze dne 29. ledna 2009, Consiglio Nazionale degli Ingegneri, C-311/06, Sb. rozh. s. I-415, bod 53).

26 Mimoto nutnost takového výkladu vyžaduje, aby bylo v případě rozdílu mezi různými jazykovými verzemi dotčené ustanovení vykládáno s ohledem na celkovou systematiku a účel právní úpravy, jejíž část tvoří (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 7. prosince 1995, Rockfon, C-449/93, Recueil, s. I-4291, bod 28).

27 Pokud jde o bod 10 písm. l) přílohy II směrnice 85/337, z přezkumu různých jazykových verzí, konkrétně pak z jazykové verze německé, anglické, španělské, finské, francouzské, italské, nizozemské, polské a portugalské, vyplývá, že se ustanovení vztahuje na zařízení k odběru a umělému doplňování podzemní vody neuvedená v příloze I této směrnice, nezávisle na účelu, k němuž se mají tyto činnosti uskutečnit, a zejména nezávisle na tom, jak má být voda, která byla takto odebrána nebo vrácena do půdy, následně použita.

28 Navíc bod 11 přílohy I téže směrnice neuvádí taková kritéria ani pokud jde o zařízení k odběru nebo umělému doplňování podzemních vod, u nichž roční objem odebrané nebo uměle doplňované vody dosahuje nebo přesahuje 10 milionů metrů krychlových.

29 Konečně z ustálená judikatury vyplývá, že oblast působnosti směrnice 85/337 je rozsáhlá a její cíl velmi široký (viz rozsudek ze dne 28. února 2008, Abraham a další, C-2/07, Sb. rozh. s. I-1197, bod 32 a citovaná judikatura).

30 V důsledku toho ustanovení bodu 10 písm. l) přílohy II směrnice 85/337 musí být vykládána v tom smyslu, že se vztahují na všechna zařízení k odběru a umělému doplňování podzemní vody neuvedená v příloze I této směrnice nezávisle na jejich účelu, což znamená, že se rovněž vztahují na zařízení, která nepředpokládají další použití uvedené vody.

31 S ohledem na výše uvedené je na první otázku třeba odpovědět tak, že se na záměr dotčený v původním řízení, jež se týká odčerpávání průsakové vody z tunelu pro elektrické vedení a injektáž vody do země nebo do skály za účelem kompenzace případného snížení hladiny podzemní vody, jakož i výstavby a údržby zařízení k takovémuto odčerpávání a infiltraci, vztahuje bod 10 písm. l) přílohy II směrnice 85/337, nezávisle na konečném určení podzemní vody, zejména pak nezávisle na tom, zda je předmětem dalšího použití, či nikoliv.

Ke druhé otázce

32 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je to, zda článek 10a směrnice 85/337 předpokládá, že osoby z řad dotčené veřejnosti mohou dosáhnout přezkoumání rozhodnutí, kterým soud, jenž je součástí soudní soustavy členského státu, rozhodl o žádosti o povolení záměru, i když dotčená veřejnost měla možnost účastnit se projednávání uvedené žádosti v řízení před tímto soudem a uplatnit při té příležitosti své stanovisko.

33 Směrnice 85/337, která zohledňuje změny provedené směrnicí 2003/35, jejímž účelem je provést závazky stanovené Aarhuskou úmluvou, upravuje ve svém článku 10a ve prospěch osob z řad dotčené veřejnosti, které splňují určité požadavky, možnost podat opravný prostředek k soudu nebo jinému nezávislému orgánu s cílem napadnout hmotnou nebo procesní zákonnost rozhodnutí, aktu nebo nečinnosti, které spadají do její působnosti.

34 Podle znění samotného ustanovení tak musí mít možnost dosáhnout tohoto přezkumu osoby, které v rámci dotčené veřejnosti buď mají dostatečný zájem, nebo, pokud to vnitrostátní právní předpisy požadují, poukazují na to, že některá z činností spadajících pod směrnici 85/337 zasahuje do jejich práv.

35 Ze stejného textu rovněž vyplývá, že každá nevládní organizace, která je činná ve prospěch ochrany životního prostředí a splňuje podmínky, které mohou být požadovány podle vnitrostátního práva, odpovídá kritériím dotčené veřejnosti oprávněné dosáhnout přezkoumání soudem, stanoveným v článku 1 odst. 2 směrnice 85/337 ve spojení s jejím článkem 10a.

36 Mimoto čl. 6 odst. 4 směrnice 85/337 zaručuje konkrétně dotčené veřejnosti účinnou účast na rozhodovacím řízení ve věcech životního prostředí, pokud jde o záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí.

37 Skutečnost, že takové povolení záměru zapuštění elektrického vedení do země a odběru vody, o něž se jedná ve věci v původním řízení, které je rozhodnutím ve smyslu článku 10a směrnice 85/337, bylo vydáno soudem, který v tomto rámci vykonává své pravomoci správní povahy, nemůže sdružení, které splňuje podmínky uvedené v bodu 35 tohoto rozsudku a za podmínek stanovených vnitrostátním právem, bránit ve výkonu práva na soudní přezkum tohoto rozhodnutí.

38 Výkon práva na soudní přezkum ve smyslu článku 10a směrnice 85/337 je totiž nezávislý na tom, zda je orgán, který přijal napadené rozhodnutí správní nebo soudní povahy. Dále pak účast na rozhodovacím řízení ve věcech životního prostředí za podmínek stanovených v čl. 2 odst. 2 a čl. 6 odst. 4 směrnice 85/337 je odlišná a má jiný účel než případný soudní přezkum rozhodnutí přijatého v tomto řízení. Tato účast tedy nemá vliv na podmínky pro podání opravného prostředku.

39 V důsledku toho je třeba na druhou otázku odpovědět, že osoby z řad dotčené veřejnosti ve smyslu čl. 1 odst. 2 a článku 10a směrnice 85/337 musí mít možnost dosáhnout přezkoumání rozhodnutí, kterým soud, který je součástí soudní soustavy členského státu, rozhodl o žádosti o povolení záměru, bez ohledu na to, jakou roli mohly mít v projednávání uvedené žádosti díky své účasti v řízení před uvedeným soudem a možnosti uplatnit při té příležitosti své stanovisko.

Ke třetí otázce

40 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je to, zda v rámci uplatňování čl. 6 odst. 4 a článek 10a směrnice 85/337 mohou členské státy stanovit, že se malá místní sdružení účastní na rozhodovacím řízení stanoveném v čl. 2 odst. 2 této směrnice, aniž by však měly právo dosáhnout přezkumu rozhodnutí přijatého v tomto řízení.

41 Jak vyplývá z předkládacího usnesení a spisu předloženého Soudnímu dvoru, jakož i z diskuze v rámci veřejného jednání, je důvodem k této otázce zejména pravidlo obsažené v příslušných švédských vnitrostátních právních předpisech, podle kterého může dosáhnout přezkumu rozhodnutí přijatého v oblasti životního prostředí pouze sdružení s nejméně 2000 členy.

42 Ze směrnice 58/337 vyplývá, že rozlišuje jednak veřejnost dotčenou jednou z činností, které obecně spadají do jejího rozsahu působnosti, a jednak v rámci této dotčené veřejnosti podkategorii fyzických nebo právnických osob, kterým musí být vzhledem k jejich zvláštnímu postavení ve vztahu k dotčené činnosti na základě článku 10a přiznáno právo zpochybnit rozhodnutí, které tuto činnost povoluje.

43 Tato směrnice odkazuje na vnitrostátní právní předpisy, které mají určit podmínky, kterým může být přípustnost žaloby podřízena. Těmito podmínkami může být „dostatečný zájem“ jednat nebo „zásah do práva“, a to podle toho, který z těchto dvou pojmů používá vnitrostátní úprava.

44 Pokud jde o nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí, čl. 1 odst. 2 směrnice ve spojení s článkem 10a této směrnice požaduje, aby se na ty nevládní organizace, které „splňují požadavky vnitrostátních právních předpisů“, bylo nahlíženo tak, že mají „dostatečný zájem jednat“ nebo jsou případně nositeli některého z práv, do něhož může být zasaženo činností spadající do rozsahu působnosti této směrnice.

45 I když platí, že posledně uvedený článek tím, že odkazuje na čl. 1 odst. 2 této směrnice ponechává na vnitrostátním zákonodárci, aby určil podmínky, „které mohou být požadovány“, k tomu, aby nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí jakožto sdružení mohla mít právo dosáhnout přezkum za výše uvedených podmínek, musí vnitrostátní pravidla takto stanovená jednak zajistit „široký přístup k právní ochraně“, a jednak zajistit ustanovením směrnice 85/337 týkajícím se práva dosáhnout přezkoumání soudem jejich užitečný účinek. Nesmí tedy hrozit, že tyto vnitrostátní pravidla zbaví plné účinnosti ustanovení práva Společenství, která stanoví, že ti, kdo mají dostatečný zájem napadnout záměr, a ti, do jejichž práva je zasaženo, mezi něž patří sdružení na ochranu životního prostředí, musí mít možnost aktivní legitimace v řízeních před příslušnými soudy.

46 Z tohoto úhlu pohledu může vnitrostátní zákon požadovat, aby takové sdružení, které chce napadnout soudní cestou záměr spadající pod směrnici 85/337, mělo předmět činnosti související s ochranou přírody a životního prostředí.

47 Krom toho nelze vyloučit, že podmínka, podle které sdružení na ochranu životního prostředí musí mít minimální počet členů, se může ukázat jako relevantní pro ověření

jeho existence a činnosti. Požadovaný počet členů však nemůže být stanoven vnitrostátním zákonem na takové úrovni, jaká by odporovala cílům směrnice 85/337, zejména pak cíli umožnit snadný soudní přezkum činností, na něž se vztahuje.

48 V tomto ohledu je nutné konstatovat, že jestliže směrnice 85/337 stanoví, že členové dotčené veřejnosti, kteří mají dostatečný zájem na napadnutí činnosti nebo na právech, do kterých může činnost zasáhnout, musí mít možnost dosáhnout přezkoumání povolovacího rozhodnutí soudem, pak tato směrnice nedovoluje omezit možnosti přezkumu z důvodu, že dotčené osoby již mohly uplatnit svůj názor ve fázi účasti na rozhodování stanovené v jejím čl. 6 odst. 4.

49 Ani okolnost zdůrazněná Švédským královstvím, že vnitrostátní pravidla poskytují širokou možnost účasti od začátku řízení o vydání napadeného rozhodnutí, žádným způsobem neodůvodňuje závěr, že opravný prostředek proti rozhodnutí přijatému v uvedeném řízení je možný pouze za omezujících podmínek.

50 Krom toho platí, že směrnice 85/337 se netýká činností pouze regionálního nebo celostátního rozsahu, ale rovněž činností s omezeným rozsahem, kterým se mohou lépe věnovat místní sdružení. Jak uvedla generální advokátka v bodu 78 svého stanoviska, dotčené pravidlo švédské právní úpravy v podstatě zbavuje místní sdružení možnosti jakéhokoliv soudního přezkumu.

51 Je pravda, že švédská vláda, která uznává, že v současné době mají pouze dvě sdružení minimálně 2000 členů, čímž splňují podmínku stanovenou článkem 13 hlavy 16 zákona o životním prostředí, uvedla, že místní sdružení se mohou obrátit na jedno z těchto dvou sdružení a požádat je o podání opravného prostředku. Tato samotná možnost však nemůže splňovat požadavky směrnice 85/337, neboť jednak tato oprávněná sdružení nemusí mít stejný zájem zabývat se činností, která má omezený rozsah, a jednak hrozí,

že jim bude předán vysoký počet žádostí v tomto smyslu, což by je nutně vedlo k provedení výběru podle kritérií, která by unikala jakékoliv kontrole. Konečně by ze své podstaty takový systém způsobil filtraci přezkumů v oblasti životního prostředí, která by byla přímo v rozporu s duchem této směrnice, která, jak bylo uvedeno v bodu 33 tohoto rozsudku, má za cíl zajistit splnění závazků vyplývajících z Aarhuské úmluvy.

52 Proto je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že článek 10a směrnice 85/337 brání ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které vyhrazuje právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí o činnosti, která spadá do rozsahu působnosti této směrnice, pouze sdružením na ochranu životního prostředí, která mají alespoň 2000 členů.

K nákladům řízení

53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Na takový záměr, jaký je předmětem původního řízení, jež se týká odčerpávání průsakové vody z tunelu pro elektrické vedení a injektáže vody do země nebo do skály za účelem kompenzace případného snížení hladiny podzemní vody, jakož i výstavby a údržby zařízení k takovémuto odčerpávání a doplňování vody, se vztahuje bod 10 písm. l) přílohy II směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů

na životní prostředí ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/35/ES ze dne 26. května 2003, a to nezávisle na konečném určení podzemní vody, zejména pak nezávisle na tom, zda je předmětem dalšího použití, či nikoliv.

2) **Osoby z řad dotčené veřejnosti ve smyslu čl. 1 odst. 2 a článku 10a směrnice 85/337, ve znění směrnice 2003/35, musí mít možnost dosáhnout přezkoumání rozhodnutí, kterým soud, který je součástí soudní soustavy členského státu, rozhodl o žádosti o povolení záměru, bez ohledu na to, jakou roli mohly mít v projednávání uvedené žádosti díky své účasti v řízení před uvedeným soudem a možnosti uplatnit při té příležitosti své stanovisko.**

3) **Článek 10a směrnice 85/337, ve znění směrnice 2003/35, brání ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které vyhrazuje právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí o činnosti, která spadá do rozsahu působnosti této směrnice, pouze sdružením na ochranu životního prostředí, která mají alespoň 2000 členů.**

Podpisy.